

Lops2019 tuunaamo
14.2.2023
Matti Pietilä

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

LUKION OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET 2019

Hyvinvointia ja urheilua edistämässä

#LOPS2021 #GLP2021

LOPS2019 tuunaamo 14.2.2023

#LOPS2021
#GLP2021

Ohjelma:

klo **15.00-15.15** **Avaus:** LOPS2021 perusteet ja liikunnallinen toimintakulttuuri
Opetusneuvos Matti Pietilä, Opetushallitus

klo **15.20-15.40** **Liikkuva opiskelu -ohjelman ajankohtaiset**
Johtaja asiantuntija Pekka Tiitinen, Liikkuva opiskelu -ohjelma

klo **15.45-16.00** **Liikuntacoachit Helsingissä**
LitM Lilja Grönroos, Helsingin kaupunki

Tauko (klo 16.00-16.10)

klo **16.10-16.25** **Kaksoisura Olympiakomitean arvovalintana**
Toisen asteen koulutuksen asiantuntija Jarno Parikka, Suomen Olympiakomitea

klo **16.30-16.55** **Kaksoisura lukiokoulutuksessa**
Valtakunnallisten urheilun kehittämistehtävälukioiden ajankohtaiskatsaus
Pohjois-Suomen lukioiden liikunnanopetuksen nykytila -selvitys
Rehtori Vesa Vihervä (Mäkelänrinteen lukio) ja LitM Risto Keskitalo (Kastellin lukio)

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma

- Laatustrategian keskiössä on opiskelija ja hänen oppimisensa sekä koko kouluyhteisön hyvinvointi.
- Laatustrategia tukee lukiokoulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen kehittymistä oppivaksi yhteisöksi, jossa yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista ja osaamista kehitetään suunnitelmallisesti.
- Laatustrategia sisältää
  - toimintaympäristön kuvauksen
  - keskeisten toimijoiden esittelyn
  - kuvauksen lukiokoulutuksen laatutekijöistä.
- Laatustrategian osa-alueet
  - 1) Laadukas oppiminen**
  - 2) Hyvinvointi ja osallisuus**
  - 3) Kehittyvä toimintakulttuuri**
  - 4) Saavutettava lukiokoulutus.**

Laatustrategia luovutettiin opetusministeri Li Andersonille 10.11.2022. Lisätietoa / OKM-sivut:
<https://okm.fi/-/lukiokoulutuksen-laatustrategia-turvaamaan-tasa-arvoinen-ja-saavutettava-lukiokoulutus>

Lukion laatustrategian jalkauttaminen

Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman edistämiseen 2022-24:

- Opetushallitus myönsi **20.12.2022 lukiokoulutuksen järjestäjille noin 8,4 miljoonaa euroa** valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen laatustrategian toteutukseen.
- Avustukset liittyvät OKM:n toteuttaman lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon. **Laatustrategia on tarkoitettu pitkäjänteisen laadun kehittämisen työvälineeksi** koulutuksen järjestäjille ja niiden henkilöstölle sekä lukiokoulutuksen sidosryhmäyhteistyölle.
- **Avustusta haettiin muun muassa** paikallisten tai seudullisten laatuksikirjojen ja laadunhallinnan prosessikuvausten laadintaan, **laaja-alaista osaamista edistävän toimintakulttuurin vahvistamiseen sekä opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavien laatutekijöiden vahvistamiseen**. Avustusta sai 58 lukiokoulutuksen järjestäjää.
- *Lisätietoja:* <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2022/lukiokoulutuksen-laaturyohon-myonnetty-avustuksia-lahes-84-miljoonaa-euroa>

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista **hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi** ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta **tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia.**

Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

Lukiolaki 714/2018, 2 § (Lukiokoulutuksen tarkoitus)

Opintojaksot – yhteistä suuntaa ja synergiaa

- Opintojaksot mahdollistavat entistä mielekkäämpien ja **monipuolisempien opintokokonaisuuksien** muodostamisen: **oppiaineen sisällä tai oppiaineiden välillä**
- Voidaan opiskella ilmiöitä ja aihealueita **kokonaisvaltaisemmin**
- Voidaan **lisätä oppiaineiden välistä synergiaa**
- Voidaan **välttää päällekkäisyyttä** eli samojen tai samantyyppisten asioiden opiskelemista ja arvioimista useampaan kertaan
- Mahdollisuus rakentaa opintojaksoja **oppiaineiden tavoitteiden ja sisältöjen** pohjalle tai **laaja-alaisen osaamisen** kautta
- Antaa uuden **mielekkään mahdollisuuden opettajien yhteistyölle.**

#LOPS2021 #GLP2021

6.2 Laaja-alainen osaaminen

Lukiolaki (714/2018), 11 §, 2 mom Oppimäärän sisältö:

”Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja.”

LOPS2019-perusteet, kohta 6.2 s.60-65:

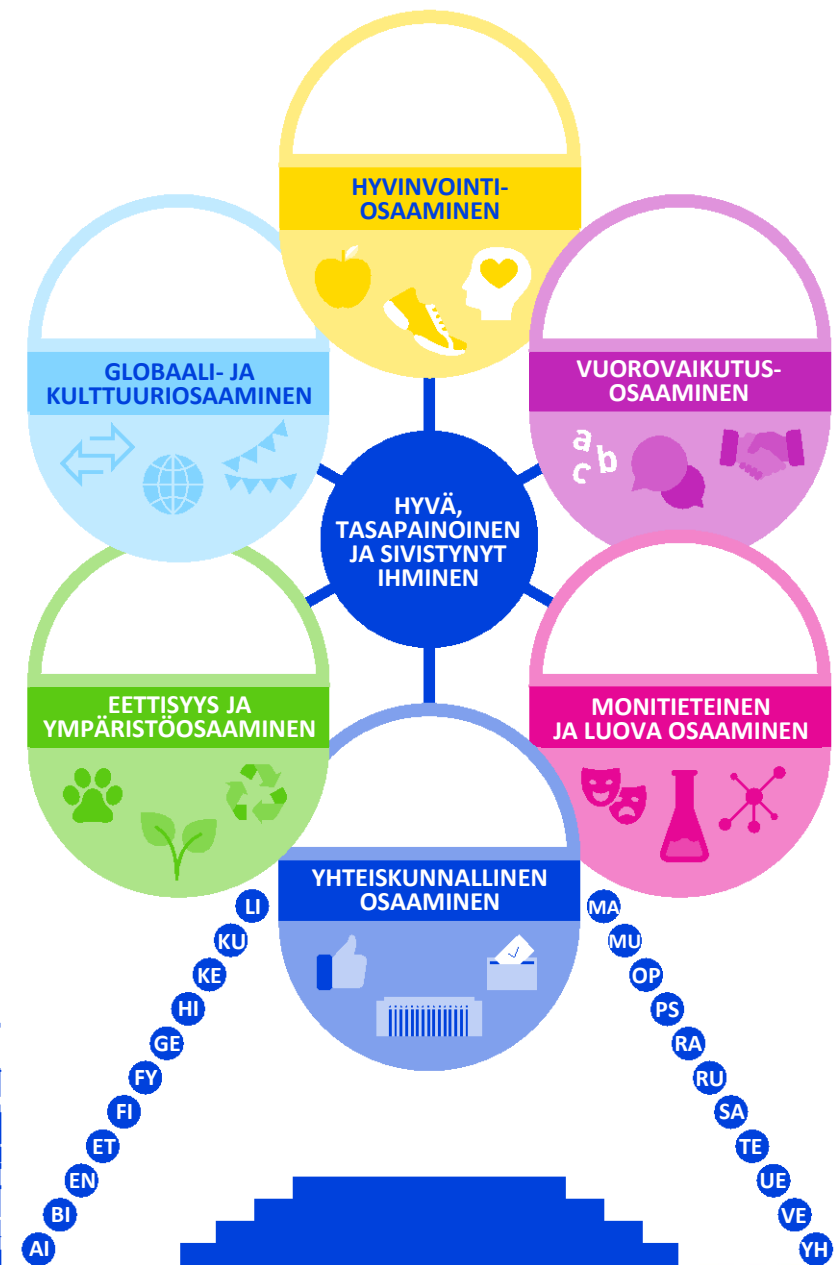
”Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin pyritään kaikissa lukio-opinnoissa.”

- Eheyttää lukiokoulutuksen kokonaisuutta
- Kuusi aluetta: oppiaineiden yhteiset tavoitteet
- Alueet liittyvät **lukiolaisen elämänhallintaan ja vastuulliseen vaikuttamiseen.**
- **Opetussuunnitelman perusteissa** kuvataan, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät **kunkin oppiaineen opintoihin.**
- **Paikallisessa opetussuunnitelmassa** määritellään, miten
  - laaja-alaisen osaamisen **kokonaiskoordinaatio** toteutetaan
  - laaja-alaisen osaamisen tavoitteita toteutetaan **eri opintojaksoissa.**

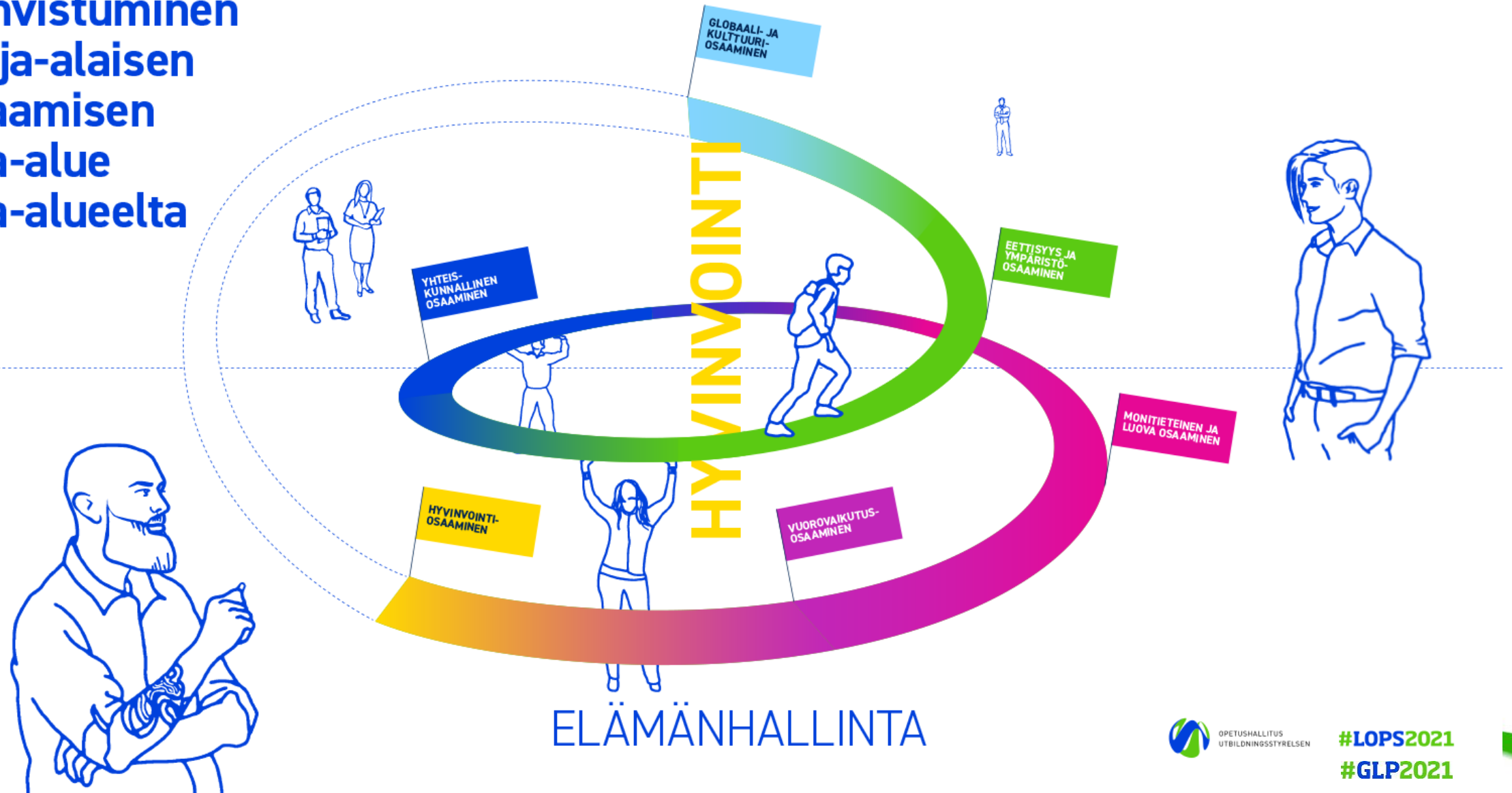
Mikä muuttui? #LOPS2021 #GLP2021

- Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet
- Valtakunnalliset opinnot on jäsennetty **moduuleiksi**, jotka toimivat raaka-aineina **paikallisesti luotaville opintojaksoille**
  - Opintopisteinä määriteltävät opintojaksot **voivat olla eri laajuisia ja eri oppiaineiden yhteisiä**
  - Lukiossa opiskellaan vähintään 150 opintopistettä nykyisen 75 kurssin sijaan
- Opiskelijoille tarjotaan entistä **kattavampaa ja pitkäkestoisempaa opinto-ohjausta sekä erityisopetusta** sitä tarvitseville
- Yhteydet ympäröivään maailmaan painottuvat aiempaa enemmän
  - korkeakouluyhteistyö,
  - kansainvälisyys,
  - työelämä- ja yrittäjyysosaaminen.

Hyvinvoinnin
vahvistuminen
laaja-alaisen
osaamisen
osa-alue
osa-alueelta

VASTUULLINEN VAIKUTTAMINEN

Laaja-alainen osaaminen #LOPS2021 #GLP2021

LOPS2019: esim. Liikunta -> Hyvinvointiosaaminen

Liikunnan opetus vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itsetuottamusta ja pätevyyttä fyysiseen aktiivisuuteen sekä ymmärrystä elämänmittaisen liikunta-aktiivisuuden merkityksestä.

*Liikunta tukee opiskelijan **pitkäjänteisyyttä, sinnikkyyttä ja jaksamista vahvistaen hyvinvointiosaamista** sekä laajemmin terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. **Liikunnassa toimintakyvylä tarkoitetaan fyysisiä, sosiaalisia ja psyykkisiä edellytyksiä selvittää erilaisista arkielämään kuuluvista toiminnoista.** Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suorituskyykyyn sekä hyvinvointiin.*

LOPS2019 liikunnan tuunaamo 29.4.2021: ”Mahdollisia valmiita ideoita/ malleja, miten liikunta on (vai onko?) osana moduuleita.”

- Valtakunnalliset opinnot on jäsennetty **moduuleiksi**, jotka toimivat raaka-aineina **paikallisesti luotaville opintojaksoille**
- **Paikallisessa opetussuunnitelmassa** määritellään, **miten**
  - laaja-alaisen osaamisen **kokonaiskoordinaatio** toteutetaan
  - laaja-alaisen osaamisen tavoitteita toteutetaan **eri opintojaksoissa**.

Lops2019 liikunnan tukimateriaalit:

[Liikunnan Lops2019 tukimateriaali](https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/liikunnan-lops-2019-tukimateriaali)<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/liikunnan-lops-2019-tukimateriaali>

LUKE-julkaisu: Uutta Lopsia rakentamassa:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/lukiokoulutus/lops-2021-tukea-lukion-opetussuunnitelman-perusteiden>

3.4 Toimintakulttuuri

#LOPS2021 #GLP2021

- Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä.
- Se **tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa** ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat seuraavat teemat:

Oppiva yhteisö

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

(esim: <https://liikkuvaopiskelu.fi/fi>)

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus.

Toimintakulttuuri

#LOPS2021 #GLP2021

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus -teemassa kirjattuna seuraavasti:

Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.

Liikunnallinen toimintakulttuuri lisää motivaatiota elämänmittaiseen liikunnallisuuteen ja luo rakenteita liikkumiseen lukion arjessa. Samalla se vähentää paikallaan oloa ja stressin kokemuksia sekä edistää oppimista. Riittävästä levosta huolehtiminen ja opiskelupäivän aikaiset tauot tukevat jaksamista ja palautumista. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja mielen hyvinvointia edistävät toimintatavat ovat osa jokaista koulupäivää. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan oma ainutlaatuisuutensa, luomaan ja ylläpitämään ihmissuhteita sekä arvostamaan itseään ja muita.

Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu oppilaitoksen arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiirin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhuolto ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijalla on oikeus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea hänen yksilöllisyytensä ja erityistarpeensa huomioon ottaen.

Liikkuva opiskelu – lisää liikettä ja opiskelukykyä

Lisätietoja: Pekka Tiitinen, pekka.tiitinen@oph.fi
p. 0295 331458, Liikkuva opiskelu -ohjelma

Opiskelun ja urheilun kaksoisura

Lukiolaki (714/2018)

6 § Erityinen koulutustehtävä

7 § Erityisen koulutustehtävän edellytysten täyttymisen seuraaminen ja peruuttaminen

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)

9 § Erityisen koulutustehtävän myöntämisen edellytykset

10 § Valtakunnallisen kehittämistehtävän sisältö

Valtakunnallinen kehittämistehtävä voi sisältää:

- 1) **velvoitteen kehittää ja levittää valtakunnallisesti erityisen koulutustehtävän opetuspainotuksen mukaisia pedagogiikkaan, toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöihin liittyviä malleja ja hyviä käytänteitä sekä valtakunnallisesti vahvistaa henkilöstön opetuksellisia valmiuksia ja osaamista**
- 2) **velvoitteen kehittää ja edistää koulutuksen järjestäjien ja muiden erityisen koulutustehtävän alaan kuuluvien toimijoiden yhteistyötä.**

Valtakunnallisen kehittämistehtävän urheilulukiot (Mäkelänrinne ja Kastelli)

Tehtävään ja rahoitukseen sisältyvät 3 ulottuvuutta:

1. Yhteistyö muiden erityisen koulutustehtävän vastaavan painotuksen omaajien kanssa.
2. Yhteistyö valtakunnan lukioiden ja lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa.
3. Yhteistyö tehtävänalaaan liittyvien toimijoiden kanssa.

Tärkeintä on välittäminen!

Tehdään tästä yhdessä hyvä juttu!

Lops inspiroi jo luonnosvaiheessa...

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Lisätietoa ja tukea paikalliseen
Lops-työhön Opetushallituksesta:
oph.fi/lukiokoulutus

#LOPS2021